

Η επίπτωση και η φυσική ιστορία του ασκίτη μετά τη μεταμόσχευση ήπατος

Bloom PP, et al. The incidence and natural history of ascites after liver transplantation. *Hepatology Communications* 2023;7(6)

DOI: 10.1097/HC9.000000000000158

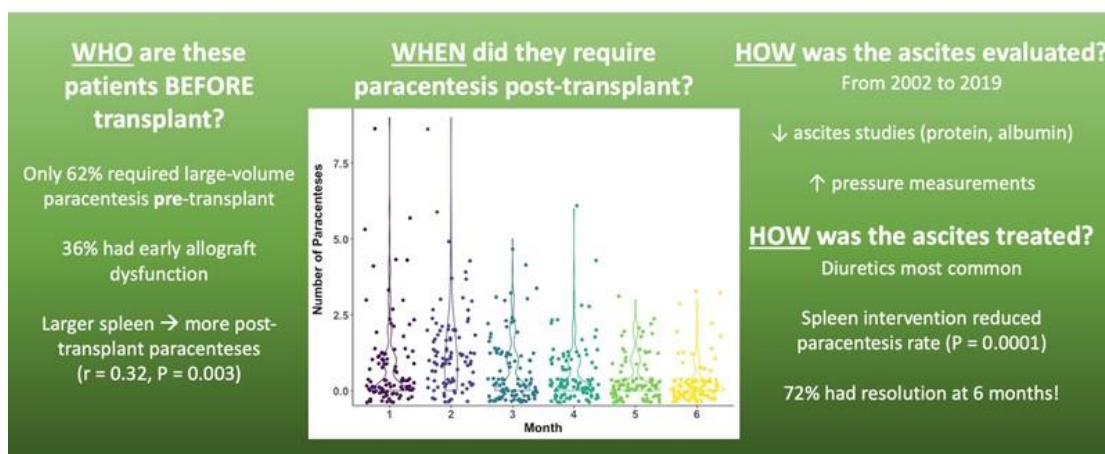
Εισαγωγή: Ο ασκίτης αποτελεί συνήθη επιπλοκή της κίρρωσης, ωστόσο θεωρείται σπάνια μετά τη μεταμόσχευση ήπατος (ΜΗ). Στόχος της μελέτης ήταν να προσδιορίσει την επίπτωση, τη φυσική ιστορία και τη διαχείριση του ασκίτη μετά την ΜΗ.

Μέθοδοι: Διενεργήθηκε προοπτική μελέτη ασθενών που υποβλήθηκαν σε ΜΗ σε 2 κέντρα της Αμερικής (Massachusetts General Hospital, University of Michigan) το διάστημα 2002-2019. Ανασκοπήθηκαν οι ιατρικοί φάκελοι, αναγνωρίστηκαν οι ασθενείς που εκδήλωσαν ασκίτη μετά τη ΜΗ και όσοι χρειάστηκαν παρακέντηση μεταξύ του 1^{ου} και 6^{ου} μήνα μετά τη ΜΗ. Προσδιορίστηκαν τα κλινικά και μεταμοσχευτικά χαρακτηριστικά, η διενεργηθείσα διερεύνηση του ασκίτη, καθώς και οι θεραπευτικές παρεμβάσεις.

Αποτελέσματα: Σε ένα σύνολο 1591 ασθενών, που υποβλήθηκαν επιτυχώς σε ΜΗ για χρόνια ηπατοπάθεια, 101 (6.3%) ανέπτυξαν ασκίτη μετά την επέμβαση. Μόνο το 62% αυτών είχε χρειαστεί παρακέντηση μεγάλου όγκου πριν τη ΜΗ. Το 36% των ασθενών με ασκίτη μετά την ΜΗ είχε πρώιμη δυσλειτουργία του μοσχεύματος. Οι περισσότεροι ασθενείς (73%) χρειάστηκαν παρακέντηση εντός 2 μηνών από τη ΜΗ, αλλά το 27% είχε όψιμη εμφάνιση ασκίτη. Από το 2002 έως το 2019 οι θεράποντες γιατροί είχαν την τάση να μην αναλύουν διεξοδικά την αιτιολογία της εμφάνισης του ασκίτη, ωστόσο άρχισε σταδιακά να υπολογίζεται συχνότερα η πίεση στις ηπατικές φλέβες. Τα διουρητικά αποτελούσαν την βάση της θεραπείας (58%). Η χορήγηση αλβουμίνης και ο εμβολισμός της σπληνικής αρτηρίας για την διαχείριση του ασκίτη μετά τη ΜΗ έγιναν πιο δημοφιλή. Το μεγαλύτερο μέγεθος του σπλήνα πριν τη ΜΗ σχετίστηκε με μεγαλύτερο αριθμό παρακεντήσεων μετά από αυτήν ($r=0.32$ και $p=0.003$). Στους ασθενείς, που υποβλήθηκαν σε κάποιο είδους επέμβαση στο σπλήνα, η συχνότητα των παρακεντήσεων μειώθηκε σημαντικά (1.6–0.4 παρακεντήσεις/μήνα, $p=0.0001$). Η πλειονότητα των ασθενών (72%) είχε κλινική ύφεση του ασκίτη στους 6 μήνες μετά την ΜΗ.

Συμπεράσματα: Ο επίμονος ή υποτροπιάζων ασκίτης μετά τη ΜΗ εξακολουθεί να αποτελεί ένα σημαντικό κλινικό πρόβλημα. Κατά κύριο λόγο παρατηρείται υποχώρησή του εντός των πρώτων 6 μηνών μετά τη ΜΗ, σε κάποιους ασθενείς ωστόσο χρειάζεται παρέμβαση για αυτό.

6.3% Patients Have Ascites After Liver Transplant

Bloom, et al. *Hepatol Commun.* 2023.

**HEPATOLOGY
COMMUNICATIONS**
Open Access

Σχόλιο: Η εμφάνιση ασκίτη μετά τη ΜΗ παραμένει ένα αδιευκρίνιστο κλινικό ζήτημα. Αναζητώντας σχετικές ιδιαιτερότητες, οι ασθενείς που παρουσιάζονται στην παρούσα μελέτη είχαν σημαντικά υψηλότερο ποσοστό πρώιμης δυσλειτουργίας του μοσχεύματος σε σχέση με τα γνωστά ποσοστά στον πληθυσμό αυτό. Αυτό ίσως υπονοεί έναν επιπλέον κίνδυνο για εκδήλωση ασκίτη. Δε φάνηκε να υπάρχει συσχέτιση με τη νεφρική λειτουργία. Άλλο ενδιαφέρον σημείο αποτελεί το γεγονός ότι δε γινόταν ανάλυση του ασκίτη καθολικά, οπότε δεν υπήρχαν όλα τα δεδομένα για το SAAG. Ωστόσο, άρχισε πιο τακτικά να μετρείται η HVPG.

Τα δεδομένα της μελέτης υποστηρίζουν ότι η επίπτωση του ασκίτη μετά τη ΜΗ δεν άλλαξε σε σχέση με παλαιότερες μελέτες. Στην προσπάθεια κατανόησης της παθοφυσιολογίας λαμβάνονται υπόψη τρεις μηχανισμοί: 1) η μεγάλη κλίση πίεσης μεταξύ ηπατικών φλεβών και δεξιού κόλπου, υπονοώντας διαταραγμένη απορροή του μοσχεύματος ως αίτιο του ασκίτη, 2) η HCV λοίμωξη ή άλλοι άγνωστοι παράγοντες, που προκαλούν περικολλοειδική ίνωση, και η οποία αποτελεί το αίτιο του ασκίτη και 3) λοιμώδη αίτια, που συντηρούν τον ασκίτη μετά τη ΜΗ.

Η μελέτη υποστηρίζει κυρίως την διαταραγμένη φλεβική απορροή του μοσχεύματος και τη σπληνομεγαλία των ασθενών, ως κύρια αίτια εμφάνισης ή εμμονής του ασκίτη μετά τη ΜΗ. Ωστόσο, υπήρχε και ένα μεγάλο ποσοστό (32%) στην κοόρτη που δεν είχε σαφές αίτιο. Αυτό καθιστά ακόμη μεγαλύτερη πρόκληση τη διαχείριση του ασκίτη μετά τη ΜΗ.

Θεοδώρα Οικονόμου

Ειδικευόμενη Παθολογίας

Δ' Παθολογική Κλινική ΑΠΘ

ΓΝΘ Ιπποκράτειο